

Case: Het sportcomplex (mbo)

Een mbo-instelling wil vanuit de rijksbijdrage een nieuwe sportfaciliteit bouwen. Deze faciliteit is nodig voor de sportopleidingen die de betreffende mbo-instelling aanbiedt (kosten: € 600.000). Deze opleiding komt voor bekostiging in aanmerking. Voor zover de sportfaciliteit niet gebruikt wordt voor opleidingsactiviteiten, is de mbo-instelling voornemens om deze sportfaciliteit ook commercieel te exploiteren door deze te verhuren aan belangstellenden.

De mbo-instelling is voornemens de te verwachten winsten uit verhuur ten goede te laten komen aan het bekostigde onderwijs. Diverse private partijen verhuren op dit moment al sportfaciliteiten. De mbo-instelling zal dus met deze partijen in concurrentie treden.

Feiten en omstandigheden

- De mbo-instelling biedt diverse sportopleidingen aan, die voor bekostiging in aanmerking komen.
- Het instellingsbestuur is van mening dat de sportfaciliteit nodig is om de sportopleidingen te kunnen aanbieden.
- De mbo-instelling is voornemens middelen uit de rijksbijdrage in te zetten ter financiering van de sportfaciliteit.
- De private activiteit bestaat uit de verhuur ten behoeve van derden.

Juridisch kader voor investeren van publieke middelen in private activiteit in ho en mbo

- Beroepsonderwijs is gericht op theoretische en praktische voorbereiding voor de uitoefening van beroepen, waarvoor een beroepskwalificerende opleiding is vereist of dienstig kan zijn (art 1.2.1 lid 2 WEB).
- Private activiteiten zijn activiteiten die niet alleen dienen voor de uitvoering van de bekostigde wettelijke taak.
- De instelling die publieke middelen investeert in private activiteiten, dient overtuigend te kunnen aantonen dat de betreffende investering een meerwaarde oplevert voor de publieke activiteiten van de instelling.
- De investering mag niet louter gericht zijn op financieel gewin, maar moet – in termen van kwaliteitsverhoging, doelmatigheid, toegankelijkheid, of (bij ho-instellingen: kennisoverdracht aan de maatschappij) – aantoonbaar meerwaarde hebben voor de kerntaak van de instelling.
- De investering dient – ook in de tijd – in een redelijke verhouding te staan tot de verwachte baten in termen van doelmatigheid, kwaliteit, toegankelijkheid of kennisoverdracht van die investering;
- Door de investering mag geen concurrentievervalsing ontstaan.

- Er moet sprake zijn van een realistische capaciteit (personeel en materieel) die is afgestemd op het primaire proces.
- De onderwijsinstelling dient voor private activiteiten de integrale kostprijs te hanteren.

Conclusie

Deze private activiteit (verhuur, bijvoorbeeld buiten schooltijden) is toegestaan. Dat is te beschouwen als doelmatig beheer. Daarbij moet ten minste de marktconforme prijs in rekening worden gebracht en er mag geen sprake zijn van selectiviteit (dat volgt uit de doelmatigheidseis). Ook moeten eventuele extra kosten volledig uit de verhuur worden gedekt. De opbrengsten zijn dan publieke middelen.

Vervolg case

De betreffende instelling ziet echter een kans: als zij een meer uitgebreide sportfaciliteit (dan noodzakelijk voor de opleiding) realiseert. Hiervoor is een extra investering van € 200.000 nodig. Met de verhuur denkt zij deze investering ruimschoots terug te kunnen verdienen in 10 jaar, zo wijst ook het businessplan uit.

Conclusie

Nee, dit mag niet: de instelling creëert structurele overcapaciteit met publiek geld. Dat is niet de bedoeling. Het verhuren van ruimten is niet de primaire taak van mbo-instellingen.

Kortom:

- a. Van verhuur voor onderwijs benodigde capaciteit (mede bekostigd uit publieke middelen) geldt de marktconforme prijs en non-selectiviteit.
- b. Voor het investeren van publieke middelen in, en privaat exploiteren van *extra* voorzieningen (dus niet noodzakelijk voor bekostigde wettelijke taak) geldt dat de investering evenredig meerwaarde moet hebben voor de wettelijke taak, de integrale kostprijs in rekening moet worden gebracht en mag er geen sprake zijn van oneerlijke concurrentie.
- c. Voor private activiteiten zonder inzet van publieke middelen geldt dat deze geen afbreuk mogen doen aan of risico's opleveren voor de bekostigde wettelijke taak.